

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. VI. An Exempti, Legi jurisdictionis Ordinariorum, subsint quoad
punitiorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

piscopi nullatenus possunt, etiam ut delegati Papæ, inconsulta Sede Apostolica, ut constat ex dict. hoc num. quibus positus:

2449. Ad objectionem in n. 2443. & antecedens omnino haberi in *Constit. Clement. X.* ibi relata; sed procedere solum, quando prius approbatus suspendit à confessionibus audiendis propter novam causam supervenientem, concernentem munus Confessarij; non autem, quando negat approbationem petenti; à suis Superioribus presentato; quia ibi nulla fit mentio de hoc casu, rejiciendi ab approbatione nondum concessa, & primum concedenda; hinc merito negatur consequentia; cum ea Constitutio sit odiosa, nimirum restringens privilegia Regularium Exemptorum, quæ simpliciter favorabilia sunt, utpote fundata in favore Religionis.

§. VI.

An Exempti, Legi jurisdictionis Ordinariorum, subint quoad punitionem.

2450. **Q**uestio procedit in casu, quo delinquerent in loco non exempto; pro quo videtur indefinite affirmandum, ut insinuatum est n. 2402. & 1. ex Trid. sess. 6. de Reform. c. 3. ubi dicitur, nullum Regularem, extra Monasterium degentem, etiam sui Ordinis privilegij præteritu, tutum censerit, quò minus si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundum Canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat. Secundo, ex c. Volentes, de Privileg. in 6. ubi habetur: exemptos ratione delicti, contractus, aut rei, si hæc sint iniuta, vel sita in loco non exempto, conveniendos coram Ordinario; quod Capitulum in Trid. sess. 7. de Reform. c. 14. non modò confirmatur, & innovatur; sed etiam extenditur, ut procedat etiam in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum. Tertio, ex eod. Trid. sess. 25. de Regularib. c. 14. ubi dicitur, quòd Regularis exemptus, delinquens extra Claustrum, si à Superiore, instante Episcopo, non puniatur, possit ab Episcopo puniri. Loquitur autem de delicto, ita notorio, ut populo scandalo sit.

2451. Nec juvat, si cum Cajetano, Navarro, Tom. I.

D. Antonino, Sylvestro, & alijs apud Sanchez relatis lib. 6. *Consil. moral. c. 9. d. 1. nu. 24.* dicas, dicto Capitulo, volentes, per privilegia Mendicantium derogatum esse; nam, ut rectè notat cit. Sanchez, huic responsioni clarè obstat Tridentinum proximè relatum, innovans dictum capitul. & in fine addens: privilegij, & exemptionibus, adversus præmissa, non valituris. Neque dici potest cum Henriquez l. 7. de Indulgent. c. 25. lit. O. quòd derogato c. volentes, censeatur etiam derogatum illud decretum Trident. sess. 7. c. 14. de quo supra. Nam hoc dici non potest, nisi concedatur derogatio c. volentes, concessa post Trid. at hoc dici nequit; quia illa est multò antiquior isto; 2. Tridentinum expressè illud innovat, & post hanc innovationem nihil invenitur, quo ea derogetur; his non obstantibus.

2452. Resp. per cit. c. volentes (quòd concedo manere in suo robore) nihil concludi contra Regulares exemptos exemptioni personali quoad in ipso contenta; ita Sanchez cit. num. 25. & alij, de quibus infra. Prob. quia in cit. c. volentes, §. 6. eos autem; expressè dicitur, quòd in eos (qui, ne interdici, suspendi, vel excommunicari à quoquam valeant, privilegio Sedis Apostolicæ habent) Ordinarij (de quibus ibi) jurisdictionem suam, quantum ad istas ubicunq. illi fuerint, penitus exercere non possint; cum ergo quoad ea, in quibus privilegium habent exempti; contra personas exemptas personaliter, ubicunq. delinquant, Ordinarij jurisdictionem suam exercere non possint, necessariò prior pars dicti Capituli, exemptos subjiciens, quoad visitationem, correctionem, vel punitionem &c. si contrahant, vel delinquant extra locum exemptum, intelligi debet de exemptis exemptione solum locali. Et ita tenet expressè Covarr. *quest. pract. c. 11. m. 5. quem citat*, & sequitur Barbosa in cit. c. volentes nu. 3. quòd maximè verum vult, ubi exemptio ita ampla, & absoluta est; ut in omnibus, & per omnia concessa dicatur non obstante quocunq. Ordinariorum præjudicio; ita, ut nulla detur conjectura, quæ restrictionem aliquam concludat. Confirmari potest ex jis, quæ habentur cit. §. In eos autem, ubi dicitur, Ordinariorum jurisdictionem quoad illos cessare in ordine ad censuras, quando Monasterium privile-

vilegiatum est; ut ejus Monachi censuris à quocunque affici non possint, nisi illi Monachi mitterentur ad Prioratus, subditos Ordinarijs; quia tunc etiam, licet utrobique sint Monachi, Ordinarij etiam quoad prædicta (nimirum censuras) eos judicant, quamdiu ibi manent. Ubi manifestum est, dictum capitulum, subjiciens exemptos Ordinarijs, quoad contractus, delicta, vel res in loco non exempto, loqui de casu, quo gaudent exemptione tantum locali.

Deinde, quando privilegium exemptionis ab Ordinario non definitur loco, sed inhæret personæ, non debet exemptio restringi solum ad locum; at ubi privilegium est personale, non definitur loco, sed inhæret personæ; ergo non debet exemptio talis personæ restringi solum ad locum, sed vim suam habet ubique; ergo etiam si contrahat, vel delinquat in loco non exempto; at tale privilegium personale habent Mendicantes, ut notat Sanchez cit. nu. 25. ergo. Major probatur. Nam in c. Capella de privilegijs, ubi, cum Capellani capellæ, quæ habebat privilegium, ut ejus Capellani non possent excommunicari, prætendissent etiam in alijs, non concernentibus dictam Capellam, exemptionem ab Ordinario: respondit Pape: servandum esse privilegium in quantum exempti sunt ratione Capellæ, seu ratione illius loci; non tamen in alijs; ergo quando quis non ratione loci, sed simpliciter, & ratione sui est exemptus, exemptio non debet restringi ad solum locum.

2453. Ex dictis colliges 1. Regulares Ordinum Mendicantium eximi ab omni specie jurisdictionis, & causarum, & jurium, tam in rebus, aut personis; quam in causa mixta, ex re, & persona; adeoque ab omni jurisdictione Ordinariorum, mediata, aut immediata; principali, vel accessoria; quia gaudent exemptione universalis, ut constat ex dictis; ita Sanchez cit. nu. 22. & apud eum Henriquez cit. c. 25. nu. 4. Secundò Regulares Ordinum Mendicantium, quoad contractus initos, delicta commissa, vel res sitas in loco non exempto, non subjici locorum Ordinarijs, quæ talibus, quoad jurisdictionem, & forum. Nam, ut constabit ex sequentibus, rationes in contrarium loquuntur solum de exemptis localiter, seu ratione

loci. Hinc esto Prælati Regularis sit negligens in correctione personarum exemptarum; non propterea devolvitur potestas corrigendi ad Ordinarium, seu Episcopum loci. Nam Episcopus in exemptos personaliter nullam habet jurisdictionem ordinariam; hoc enim importat exemptio; de jurisdictione autem delegata, dicemus in seq. Et ideo potestas corrigendi eo casu devolvitur ad Superiorem Regularem, cui subest Prælati negligens; sic gloss. in c. gravi, de offic. Ordinar. V. corrigere; Decius in c. ad hac, de privilegijs, nu. 8. & alij.

Colliges 2. processum Episcopi contra Regulares personaliter exemptos, sive intra, sive extra, sive contra personas, sive contra res earum, ipsamque sententiam, & inde secuta (qualiscunque sit causa, civilis, criminalis, vel spiritualis) ipso jure esse nullum. Nam ab eo gesta, censentur gesta, tanquam à privata persona; cum nullam prorsus habeat jurisdictionem in illos; sic Henriquez cit. c. 25. n. 5. quem citat, & sequitur Sanchez nu. 27. Hinc etiam censuræ, contra personaliter exemptos ab Episcopo, etiam ignorante privilegium exemptionis personalis, latæ, ipso jure nullæ sunt; nam avocatio causæ cum decreto irritante, facit, ut acta à Judice prohibito, quantumvis ignorante, sint ipso jure nulla; cum sic pro tali causa destituatur omni potestate, & jurisdictione; id, quod multis probat Covarruvias quest. practic. c. 9. nu. 7. sed privilegium exemptionis ab Ordinario, ne in taliter exemptos censuram ferre possit, est avocatio causæ; ergo quando simul affert clausulam irritantem; ipso jure nullæ sunt ejusmodi censuræ in personaliter exemptos ab Episcopo, etiam ignorante privilegium exemptionis latæ, quando privilegium habet talem clausulam irritantem.

Talem porro clausulam habet privilegium nostræ Societati concessum à Paulo III. anno 1549. ibi: nec ullis Prælati contra aliquem de Societate, vel contra alios, eorum causa, aliquam excommunicationis, suspensionis, vel interdicti sententiam ferre liceat; & stulerint, eo ipso irrita, & nullius roboris sit. Idem habet Compendium Minorum, V. Exemptio, nu. 23. Et in tali casu, censuram ab Episcopo latam in neutro foro servandam esse, docet expref-

expresè Sanchez *cit. num. 28.* quia, ubi sententia est nulla defectu jurisdictionis inferente censuram, in neutro foro servanda est censura. Sic enim idem est, ac si ferretur à privato; at in præsentī casu est nulla defectu jurisdictionis inferente censuram, ut liquet *ex num. preced.* ergo. Et hæc de potestate Ordinariorum, quæ *talium*, respectu exemptorum in his, in quibus exempti sunt. Cæterum si Ordinarij locorum considerentur, in quantum illorum jurisdictioni, non *ut Ordinarijs*, sed *ut delegatis Apostolica Sedis*, Tridentinum subjicit Exemptos, plura sunt, in quibus eis, *ut delegatis* subsunt; quæ enumerat Sanchez *lib. 6. consil. moral. c. 9. dub. 2.*

§. VII.

In quibus casibus Exempti subjiciantur Ordinarijs locorum, ut delegatis Papa?

POTISSIMA quæstio est in casibus, in quibus subjiciuntur *vi Tridentini*, sed diximus enumerari à Sanchez *cit.* sunt autem sequentes 1. quòd *predicare non possint sine Episcopi licentia*, per Trid. *sess. 5. c. 21. & 24. c. 4. de Reform.* Deinde, quòd nequeant audire confessiones sæculariū sine Episcopi licentia, per *sess. 23. c. 35. de reform.* Tertiò, quòd *si extra claustrum degant, ibique delinquant, possint ab Episcopo puniri*, per *sess. 6. cap. 3. de reform.* & per sensum contrarium, *ex sess. 25. c. 14. de Regularib.* Quattò, quòd *possint conveniri coram Episcopo in causis mercedum, & miserabilium personarum; & si non habent Conservatorem deputatum in tali loco, in omnibus causis civilibus*, per Trid. *sess. 7. c. 14. de Reform.* Quintò, quòd, *si exemptus intra Monasterium degens, deliquerit extra Monasterium, ita notoriè, ut populo scandalo sit, teneatur Abbas Episcopo instante, intra tempus ab Episcopo præfigendum, severe punire, ac de punitione Episcopum monere; secus talis delinquens puniri potest ab Episcopo*, per Trid. *sess. 25. c. 14. de Regular.*

Sextò, quòd *non possint celebrare in Oratorio, nisi ab Episcopo designato, & debitis horis; & contra facientes oppositum, possit Ordinarius procedere per censuras, &*

alias pœnas: & similiter, si in missa aliquas ceremonias superstitiosas observent, vel alia, quæ Episcopo indecentia sacrificio videantur, ut habetur in Trid. sess. 22. decreto, de observand. & vitandis in celebratione missæ. Septimò, quòd Ordinarij possint examinare ad Ordines recipiendos; Trid. *sess. 23. c. de reform.* Octavò, quòd si aliquos matrimonio junxerint, vel jam conjunctos benedixerint, id est, velârint, sint suspensi, si sine licentia Ordinarij, vel Parochi id faciant, donec Ordinarius ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, aut sponfos benedicere, eos absolvat, Trid. *sess. 24. de reform. matrimonij.* Nonò, quòd, si exempti turbent, & impediunt jurisdictionem Ordinarij, possit contra illos per censuras procedere; & sic obtentum est contra Moniales exemptas, quæ conjugatam injustè, renitente viro, intra claustrum tenebant. Sic Salzedo, multos allegans *pract. Canonica, c. 3.* Decimò, quòd sine mandato sui Superioris in scriptis *obvento* reperti extra Monasteria, puniri possint ab Ordinario: & *si studiorum causâ ad Universitates mittuntur, in conventibus habitare debeant, alioquin ab Ordinario contra eos procedi debet, ut expresè habetur in Trid. sess. 25. de Regular. c. 4.*

Undecimò, quòd Moniales exemptas possit cogere Episcopus ad clausuram, Trid. *ibid. c. 5.* Duodecimò, quòd, si Monasterium, sive virorum, sive mulierum, habeat curam annexam personarū sæculariū, præter illas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia, Religiosi exercentes hanc curam, subsint immediate in his, quæ ad dictam curam, & administrationem Sacramentorum pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus diœcesi sunt sita, quòd nunc renovatum est per novam constitutionem Gregorij XV. publicatam Romæ die 8. Februarij anni 1623. Decimotertio, quòd non possint ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputari, nisi de Episcopi consensu, & prævio examine, ut habetur in Trid. *dict. sess. de Regular. c. 11.* cum quadam exceptione, quæ ibi ponitur. Vide Trid. *sess. 7. c. 7.* Decimoquattò, quòd teneantur servare interdicta, & censuras ab Ordinario positas, ac ipso mandante, in suis Ecclesijs publicare; item